

Marta ZMYŚLNA

*Uniwersytet Jana Kochanowskiego, Kielce
Wydział Humanistyczny*

ŻYCIE Z KROPKĄ U NOGI – CZYLI OBLICZA NUDY W POEZJI KOBIET PRZEŁOMU XX I XXI WIEKU

Nuda jako jedna z najbardziej rozpowszechnionych ludzkich emocji, od wieków jest nieodłączną częścią egzystencji człowieka. Kojarzona przede wszystkim z monotonią, bezruchem i przewidywalnością, wydawać by się mogła mało ciekawym tematem dla literatury. Okazuje się jednak, że jest inaczej. W swoim konferencyjnym wystąpieniu chciałabym przedstawić sposób, w jaki nuda staje się pierwszoplanową bohaterką wybranych współczesnych utworów lirycznych pisanych przez kobiety tworzące na przełomie XX i XXI wieku, zarówno znanych mistrzyń pióra, takich jak Wisława Szymborska, Ewa Lipska czy Urszula Koziół, jak i pozostających nieco na uboczu takich poetek jak Elżbieta Zechenter-Splawińska czy Bożena Ptak. Nuda w tej poezji jest pojęciem wieloznacznym i, wbrew swojej nazwie, zjawiskiem bardzo różnorodnym. Oscyluje pomiędzy zwykłą codzienną rutyną a nostalgią za tym, co minęło, między poczuciem egzystencjalnej pustki a tęsknotą za niedoścignionym, wreszcie między znużeniem bezczynnością i zubożeniem duchowym a przesytem konsumpcyjnym stylem życia. Poetki bardzo wyczulone na wszelkie oblicza nudy, zauważają jej destrukcyjny wpływ na jakość ludzkiego życia na wszystkich jego etapach: od nudy dziecięcej wywołanej brakiem interesującego zajęcia, poprzez nudę szkolną i akademicką, rutynę małżeńską i życiową powtarzalność zdarzeń, aż po pozbawioną wszelkich uroków życia i jakiegokolwiek radości jesień ludzkiego życia – starość. Słowem, nuda to egzystencjalna prawda o życiu, ale prawda subiektywna, prawda o wielu twarzach i znaczeniach, a tym samym, niewyczerpalne źródło literackich tematów.